

Årsrapport 2021

**Center for Kræft
og Sundhed København**

Forord.....	2
Centrets rammer og målsætning.....	3
Årets resultater	5
Organisatorisk.....	5
Ledelse og medarbejdere	5
Struktur for kvalitetsarbejdet	6
Journalisering og hjemmeside	6
Drift.....	7
Aktivitet.....	7
Borgerkarakteristika	10
Udvikling.....	10
Kvalitet.....	10
Sammenhæng og samarbejde	13
Social ulighed	15
Borgerinddragelse.....	15
Handleplan for kræftområdet i Københavns Kommune	16
Faglig ledelse	16
Brugertilfredshed og målopnåelse	16
Forventninger til det kommende år	19

Forord

Året 2021 var igen et år præget af coronavirus og de restriktioner og omstillinger, det gav anledning til i sundhedsvæsenet og samfundet og dermed i Center for Kræft og Sundhed. Med udgangspunkt i vores overordnede målsætning om, at *Københavnere diagnosticerede med kræft, bevarer eller fremmer deres helbredsrelaterede livskvalitet under og efter kræftsygdom og behandling* har vores fokus i 2021 i høj grad været at fastholde tilgængelighed og høj faglig kvalitet i vores tilbud trods den anderledes situation.

Året har også været præget af, at der i december 2020 tiltrådte ny chef i Center for Kræft og Sundhed København. Dette har givet anledning til at genbesøge den fælles forståelse af centrets kerneopgave både i forhold til de individuelle kræftrehabiliteringsforløb, som centret tilbyder, men også i forhold til rollen som fagligt fyrtårn indenfor kommunal kræftrehabilitering.

Igen i 2021 har brugertilfredshedsundersøgelsen, BRUS, vist, at københavnernes generelt er meget tilfredse med de tilbud, som centret leverer. En præstation vi er særligt stolte af i lyset af coronaepidemien, og som viser, at centret i høj grad er båret af engagerede, fagligt dygtige og omstillingsparate medarbejdere med stor indsigt i københavnernes behov i forbindelse med kræftsygdom. Det er en tilfredshed, som vi til stadighed ønsker at fastholde samtidig med, at vi som center udvikler os og vedbliver at være et fagligt fyrtårn inden for kommunal rehabilitering på kræftområdet.

Der er fortsat områder, hvor vi med et øget fokus kan udvikle vores tilbud til i endnu højere grad at bidrage til københavnernes livskvalitet i forbindelse med kræft. Det gælder særligt på pårørendeområdet, grupper med særlige behov og borgere, der oplever senfølger efter kræftsygdom eller behandlingen heraf. Det arbejder vi videre med i det kommende år.

Center for Kræft og Sundhed er et samarbejde mellem Københavns Kommune og Kræftens Bekæmpelse. Hvor Københavns Kommune tilbyder rehabiliteringsindsatser og forløb til københavnere, tilbyder Kræftens Bekæmpelse rådgivning og gruppeforløb uafhængigt af bopæl. Denne årsrapport præsenterer resultaterne for den kommunale del af Center for Kræft og Sundhed i forhold til centrets handleplan for 2021.

Marlene Øhrberg Krag
Centerchef
Center for Kræft og Sundhed København

Centrets rammer og målsætning

Center for Kræft og Sundhed København (CKSK) blev etableret som Sundhedscenter for Kræftramte i 2007. Baggrunden herfor var ændringer i Sundhedsloven samme år, som bl.a. betød, at genoptræning og rehabilitering fremadrettet primært skulle foregå i kommunerne. CKSK er forankret i Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning, og centret varetager kommunens kræftspecifikke rehabiliteringstilbud til københavnere med kræft og har også tilbud til de pårørende. Københavns Kommune tilbyder rehabiliteringsforløb i henhold til Sundhedslovens¹ §119 om patientrettet forebyggelse og § 140 om genoptræning. Forløbene tilrettelægges, så de opfylder Sundhedsstyrelsens *Forløbsprogram for rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft*².

Centrets prioriterede indsatsområder beskrives hvert år i en handleplan. Der lægges vægt på, at indsatsområderne understøtter Københavns Kommunes strategisk prioriterede områder indenfor sundhed med udgangspunkt i kommunens sundhedspolitik *Nyd Livet Københavner*.

Københavns Kommunes sundhedspolitik *Nyd Livet Københavner* har 6 grundlæggende principper, som også afspejles i målsætningerne, der arbejdes ud fra i CKSK:

- Vi har københavnere og hverdagslivet i centrum
- Vi sikrer særlig støtte til de københavnere, som har størst behov
- Vi ligestiller psykisk og fysisk sundhed
- Vi samarbejder bredt for at sikre løsninger af høj kvalitet
- Vi styrker den sammenhængende sundhedsindsats
- Vi tager afsæt i den bedste viden og afsøger nye veje for at sikre københavnere et godt liv

Det er CKSKs overordnede målsætning at:

Københavnere diagnosticerede med kræft bevarer eller fremmer deres helbredsrelaterede livskvalitet under og efter kræftsygdom og behandling

Et rehabiliteringsforløb i CKSK er et forløb, der skal forebygge og reducere følger til kræftsygdom og -behandling, så københavnere opnår den bedst mulige funktionsevne for at kunne leve et meningsfuldt hverdagsliv. Dette opnås ved at:

- tilbyde rehabilitering til alle kræftramte københavnere med behov for rehabilitering
- have rehabiliteringstilbud der understøtter fysiske, psykiske, sociale og eksistentielle behov
- tilbyde forløb målrettet den enkeltes behov og muligheder
- samarbejde med øvrige sektorer og aktører for at opnå et sammenhængende og trygt kræftforløb

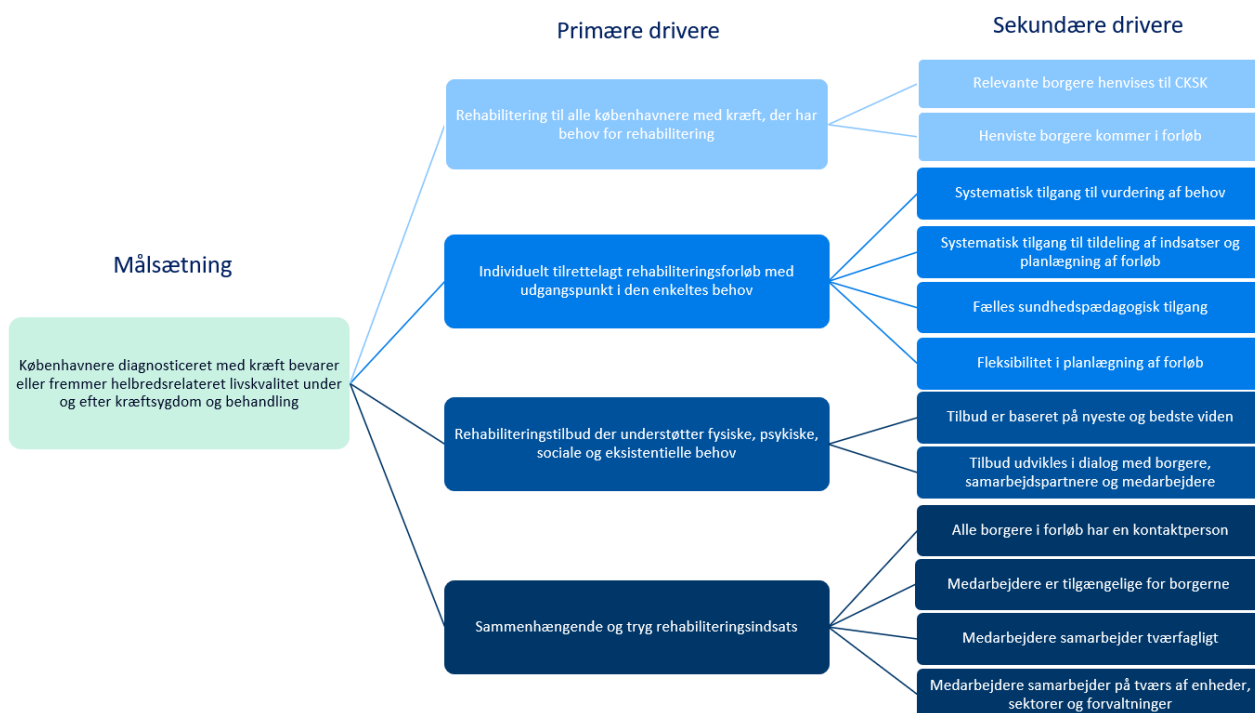
¹ [Sundhedsloven \(retsinformation.dk\)](http://retsinformation.dk)

² [Forløbsprogram for rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft \(sst.dk\)](http://sst.dk)

Forløbene i CKSK baseres på:

- en individcentreret, helhedsorienteret og dialogbaseret tilgang - vi spørger 'Hvad er vigtigt for dig?'
- konkrete og realistiske mål for forløbet sat sammen med borgeren og målrettet handlekompetence i hverdagslivet
- et solidt vidensgrundlag med høj faglighed såvel mono- som tværfagligt

Figur 1. Målsætning og driverdiagram Center for Kræft og Sundhed København

Årets resultater

Organisatorisk

Ledelse og medarbejdere

I december 2020 tiltrådte Marlene Øhrberg Krag som ny centerchef i CKSK. Hun afløste Jette Vibe-Pedersen, der efter 14 år som centerchef gik på pension. Jette Vibe-Pedersen havde været chef for CKSK fra centrets grundlæggelse og har igennem alle årene leveret en imponerende indsats, der både har givet københavnere med kræft et rehabiliteringstilbud af høj faglig kvalitet og sikret centret stor anseelse for centrets bidrag til at udvikle ny viden indenfor rehabilitering på kræftområdet.

Ved udgangen af 2021 var der i CKSK 34 ansatte inklusive centerchef og souschef. Centrets medarbejdere er fordelt på forskellige faggrupper, hvilket både afspejler den tværfaglige tilgang i centrets rehabiliteringstilbud og ambitionen om at være et fagligt fyrtårn, der bidrager til udvikling af ny viden indenfor eget område. I det borgerrettede arbejde er medarbejderne organiseret i tre tværfaglige teams med ansvar for specifikke kræftdiagnoser. Dette for både at sikre specialiseret faglighed i forhold til konkrete kræftdiagnoser og behandlingen heraf, og for at skabe en enklere kommunikationsvej med de behandlingsansvarlige afdelinger, der ligeledes i høj grad er organ-/diagnosespecifikke.

Table 1. Medarbejdersammensætning CKSK, 2021

Personaleområde	Stillinger	Antal	Årsværk
Administration	Centerchef	1	5,5
	Souschef	1	
	Adm. medarbejdere	2	
	Cafémodtager	1	
	Servicemedarbejder	1	
Stabsfunktion	Konsulenter	5	4,4
Kontaktpersoner plus socialrådgiver	Sygeplejersker	5	21,5
	Fysioterapeuter	10	
	Ergoterapeuter	3	
	Kliniske diætister	3	
	Socialrådgivere	2	
I alt personer ansat i CKSK i KK-regi		34	
I alt årsværk ansat i CKSK i KK-regi			31,4

Der er i centret i 2021 lavet trivselsundersøgelse blandt medarbejderne. Alle medarbejdere besvarede undersøgelsen. Samlet set viste undersøgelsen, at trivslen i centret er høj. Den gennemsnitlige score for undersøgelsens 10 temaer lå fra 5,4 (sundhedsfremme) til 6,4 (ledelsen) på en skala fra 1 til 7. I forhold til trivselsundersøgelsen i 2019 var der væsentlige ændringer (defineret som +/- 0,35) på 4 områder nemlig ledelse (forbedring), samspil på arbejdspladsen (forbedring), læring og udvikling (fald) og fysisk arbejdsmiljø (fald).

Undersøgelsen giver anledning til fokus på fastholdelse af den generelt høje trivsel i CKSK. Herudover er der iværksat konkrete initiativer på udvalgte områder bl.a. i forhold til læring og udvikling, hvor et tidligere igangsat forløb om feedback er genoptaget, og der er udviklet en mentorordning for nye medarbejdere. Ledelsen har i 2021 derudover haft særligt fokus på at søge supplerende midler til kompetenceudvikling, så der er tilført ekstra midler til at finansiere medarbejderen deltagelse i kurser og uddannelser. I forhold til fysisk arbejdsmiljø blev det i forlængelse af trivselsundersøgelsen afdækket, at særligt indeklimaet opleves som en udfordring, hvorfor der løbende følges op på dette område ved CKSKs arbejdsmiljøorganisation.

I opfølgningen på trivselsundersøgelsen fremkom der ønske om at gennemgå dokumentationspraksis i CKSK og overveje, om der er områder, hvor arbejdsgange kan lettes. Dette arbejde er blevet forankret i kvalitetsgruppen Data og Dokumentation.

Struktur for kvalitetsarbejdet

I 2021 er der etableret ny struktur for kvalitetsarbejdet i CKSK. Et overordnet Kvalitetsforum er etableret som styregruppe for det samlede kvalitetsarbejde med formålet at sikre et samlet overblik over de igangværende kvalitetsindsatser i centret. Derudover skal Kvalitetsforum sikre, at kvalitetsarbejdet i CKSK er struktureret, koordineret og prioriteret i forhold til tilgængelige ressourcer, samt at centret som hele er orienteret om det igangværende og planlagte kvalitetsarbejde. Der er nedsat kvalitetsgrupper for konkrete indsatsområder, der planlægger, udfører og samler op på de konkrete kvalitetsindsatser (figur 2). Kvalitetsgruppernes indsatsområder gennemgås senere i årsrapporten.

Figur 2. Struktur for kvalitetsarbejdet i CKSK

Journalisering og hjemmeside

En anden vigtig indsats i 2021 har været implementering af systematisk anvendelse af Københavns Kommunes journaliseringssystem, eDoc, ligesom CKSK har fået udviklet en ny hjemmeside, der sikrer grafisk sammenhæng med Sundheds- og Omsorgsforvaltningens øvrige hjemmesider.

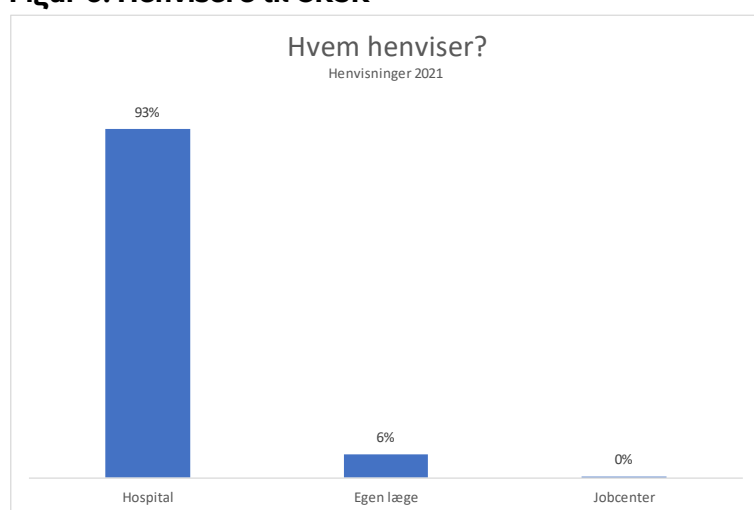
Drift

Aktivitet

I 2021 blev 1.336 borgere henvist til rehabiliteringsforløb i CKSK. Dermed var der sammenlignet med 2019 igen en mindre stigning i antallet af henviste borgere, hvor centret havde 1.321 henvisninger. Dette kommer efter 2020, hvor det samlede antal af henvisninger faldt til 1.156. Faldet i 2020 tilskrives coronapandemien, og dens afledte konsekvenser for sundhedsvæsenet, herunder færre henvendelser til sundhedsvæsenet, vanskeligere adgang til lægelig vurdering og undersøgelser og færre stillede kræftdiagnoser. Tilbuddene i Center for Kræft og Sundhed var i perioden 20. april til 10. maj 2020, omlagt til online eller telefoniske tilbud fraset manuelle behandlingstilbud til en afgrænset gruppe med høj risiko for blivende funktionsnedsættelse. Fra 30. juni 2020 var det igen muligt at fremmøde fortsat suppleret med online og telefoniske tilbud.

Af de henviste københavnere i 2021 er 93% henvist fra hospital og 6% fra almen praksis. Jobcentrene har også mulighed for at henvise til CKSK, men der modtages kun ganske få henvisninger herfra (Figur 3).

Figur 3. Henvisere til CKSK

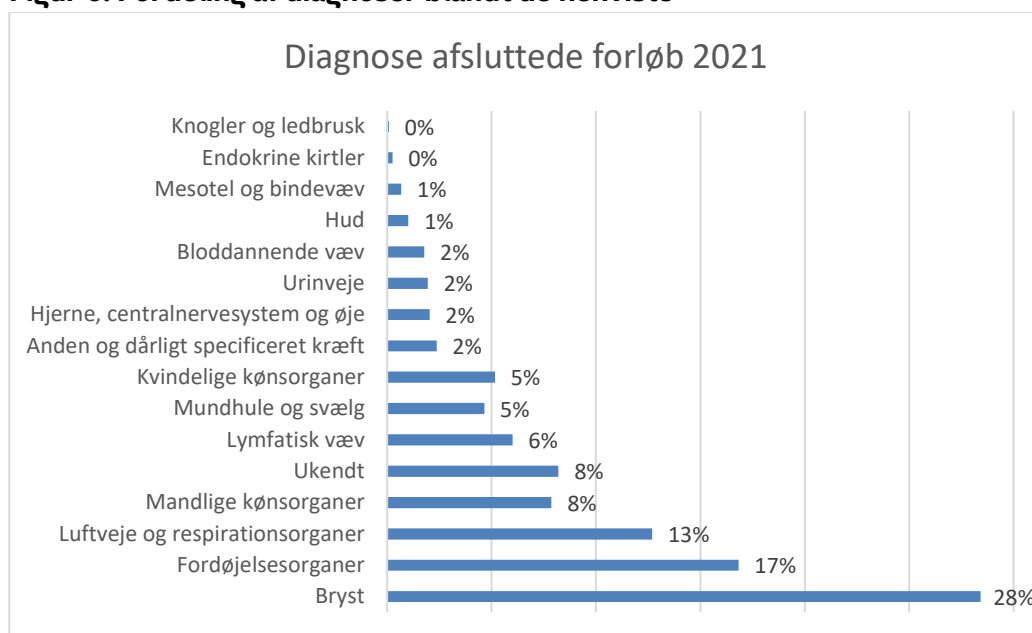
Henvisningerne fra sygehus kommer langt overvejende fra Rigshospitalet, som i 2021 tegner sig for 75% af henvisningerne til CKSK. Herudover var der i 2021 henvisninger fra Bispebjerg (6%), Herlev (6%), Hvidovre (4%), Amager (2%) og Gentofte (<1%) (Figur 4).

Figur 4. Fordeling af henvisninger på hospitaler

Blandt de henviste har flest brystkræft (28%), kræft i fordøjelsesorganer (17%), luftveje og respirationsorganer (13%) eller mandlige kønsorganer (8%) (figur 5). Dette afspejler fordelingen i antallet af nye kræfttilfælde, der ses på landsplan, fraset at der henvises forholdsmeæssigt flere med brystkræft og færre med hudkræft i forholdet til antallet af tilfælde. De få henvisninger med hudkræft tilskrives, at hovedparten vurderes ikke at have behov for rehabilitering på baggrund af mulighed for kurativ behandling med mindre indgreb og med få bivirkninger og lav risiko for senfølger.

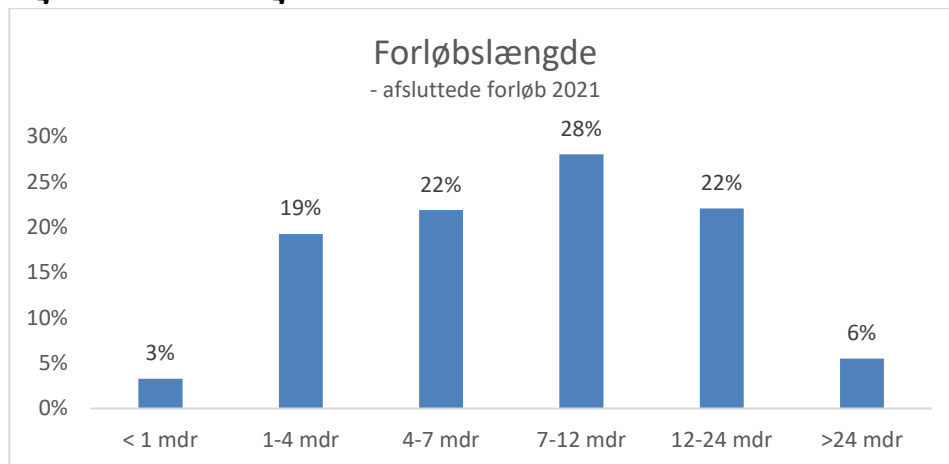
Figur 5. Fordeling af diagnoser blandt de henviste

Af de henviste kom ca. 70% i forløb i CKSK i 2021, defineret ved at være fremmødt til en indledende samtale. Nogle borgere ønsker kun enkeltstående indsatser og ikke en helhedsorienteret behovsafdækning. Dermed har flere end 70% deltaget i tilbud i CKSK. Der er forskellige årsager til, at københavnere henvist til CKSK ikke kommer i et rehabiliteringsforløb. Nogle har meget fremskreden kræftsygdom og er for syge til at kunne indgå i centrets tilbud. Disse borgere kan i stedet få tilbud i hjemmet, både genoptræning og lindrende indsatser. Andre oplever ikke behov eller ønske om et tilbud i centret og takker helt nej til kommunale tilbud eller får i stedet tilbud i et af de kommunale genoptræningscentre³.

Et gennemsnitligt forløb i CKSK var i 2021 på 290 dage, mens den mediane forløbslængde var på 233 dage. Forløbslængden er meget forskellig (Figur 6) og baseres på det individuelle behov. Denne forskel skyldes forskellige behov og kompleksitet i det enkelte forløb. Fx har nogle københavnere kræftformer, der er kroniske og har dermed meget langvarige sygdomsforløb, mens andre borgere har særlige og komplekse behov for støtte og indsatser både i CKSK, men også fra andre enheder i Københavns Kommune.

Figur 6. Forløbslængde i CKSK

Et forløb i CKSK tilrettelægges i samarbejde mellem den tilknyttede kontaktperson og københavnere. Et forløb kan bestå af forskellige indsatser, såsom individuelle samtaler med den tilknyttede kontaktperson, rådgivende samtaler om rygestop eller med fx socialrådgiver og diætist. Der er tilbud om fysisk træning med forskellig intensitet i træningen og yoga, ligesom der udbydes kurser som Hverdagen med kræft, Energiforvaltning og Hukommelseskursus samt naturaktiviteten Under åben himmel.

³ [Genoptrænings- og rehabiliteringscentre | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](https://www.kk.dk/da/om-kk/genoptraening-og-rehabiliteringscentre)

Tabel 2. Deltagelse i aktiviteter i Center for Kræft og Sundhed, 2021

Aktivitet	Antal
Indledende samtaler	932
Opfølgende samtaler	1.052
Afsluttende samtaler	671
Fremmøde til fysisk træning	8.337
Samtaler med socialrådgiver	879
Diætvejledning	609
Rygestopsamtaler	210
Patientundervisning	335

Borgerkarakteristika

Af de henviste borgere i 2021 var 38% mænd og 62% kvinder. Det er cirka samme kønsfordeling, som kendes fra tidligere år på trods af, at der over årene er gjort forskellige tiltag for at gøre centrets tilbud mere attraktive for mænd, herunder tilbud om særlige træningshold for mænd, tilbud om naturaktivitet og etablering af Mænds Mødested Elefanthuset.

Ser vi på de henvistes etniske baggrund, har vi først tallene for fordelingen blandt borgere afsluttet i 2021 i 2. kvartal 2022. Fordelingen i 2020 var, at 83% af de henviste havde dansk baggrund, 11% havde ikkevestlig baggrund, og 5% af de henviste havde anden vestlig baggrund end dansk.

Udvikling

I handleplanen 2021 for Center for Kræft og Sundhed København var årets prioriterede indsatsområder samlet under 4 temaer:

- Kvalitet
- Sammenhæng og samarbejde
- Borgerinddragelse
- Lighed i sundhed

I de følgende afsnit gennemgås hvilke tiltag, der er gjort i årets løb i forhold til de prioriterede indsatsområder.

Kvalitet

Indsatsområder fra handleplan 2021 og konkrete tiltag i forbindelse hermed:

- Løbende indsats for, trods COVID-19 epidemien, i videst muligt omfang at tilbyde kræft rehabiliteringsforløb af høj faglig kvalitet ved at omlægge eller supplere eksisterende tilbud med tele- eller online baserede tilbud

I 2021 er antallet af henvisninger til CKSK igen på samme niveau som i 2019 efter, at antallet af henvisninger i 2020, formentligt grundet corona epidemien, faldt med ca. 12%. I de første måneder af 2021 var der fortsat færre henvisninger end tidligere år, hvilket også tilskrives corona epidemien, mens antallet af henvisninger steg markant i andet halvår. For at gøre opmærksom på den fortsatte tilgængelighed i rehabiliteringstilbuddet i CKSK blev der i foråret 2021 sendt mails ud til alle afdelingsledelser på henvisende afdelinger, ligesom ledelsen fra CKSK i august 2021 holdt oplæg for afdelingsledelserne i Center for Kræft og Organsygdomme på Rigshospitalet (CKO). CKO står normalt for omkring halvdelen af alle henvisninger til CKSK.

I 2021 har CKSK fastholdt de vanlige borgerrettede tilbud. Grundet stigning i smittetrykket i samfundet fra december 2020 med deraf følgende restriktioner og anbefalinger til sundhedsvæsenet, blev de fleste tilbud i første del af 2021 dog primært omlagt til virtuelle tilbud. For borgere der ikke ønskede, eller havde mulighed for at benytte sig af de virtuelle tilbud, var der fortsat mulighed for fremmøde til samtaler, ligesom træningstilbuddet Motionshold, målrettet gruppen af borgere med mest nedsat funktionsniveau, også har været fastholdt med både mulighed for fysisk fremmøde og online deltagelse.

Udover online undervisningstilbud og livestreaming af træningshold er der i 2021 udviklet seks træningsvideoer og en video om, hvordan småtspisende kan øge deres kalorieindtag, for at sikre tilgængelighed til de pågældende tilbud.

Der er løbende udsendt spørgeskemaer til deltagere i online tilbud for at evaluere på den oplevede effekt og tilfredshed med tilbuddene, ligesom der er lavet to interviewundersøgelser blandt medarbejdere og københavnere i forhold til oplevelsen af online tilbud. Baseret på disse undersøgelser og supplerende data er der i 2021 i regi af Kvalitetsgruppen Virtuelle tilbud lavet en erfaringsopsamling omkring online tilbud under coronapandemien. Denne erfaringsopsamling finder, at online samtaler har været oplevet som et godt alternativ eller supplement, når det fysiske fremmøde ikke var muligt, og nogen har oplevet, at det har givet dem en større fleksibilitet i forhold til ikke at skulle passe fysiske møder ind i deres hverdag.

I forhold til de fysiske træningstilbud er oplevelsen blandt CKSKs terapeuter, at der ikke kan opretholdes samme kvalitet i tilbuddet, når det foregår online. Ligeledes savnede både københavnere og terapeuter samværet og netværksdannelsen, der foregår, når man mødes fysisk.

I forhold til online patientundervisning udtrykte deltagerne, at de følte sig trygge i tilbuddet og oplevede at have tilegnet sig viden og har oplevet et fællesskab med de andre deltagere. Undervisernes erfaringer med online patientundervisning peger på, at formidling af konkret viden fungerer godt i online situationer, mens erfaringsudveksling og netværksdannelse er sværere at få til at fungere online end ved fysisk fremmøde.

Samlet set gav omkring 2/3 af københavnere, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, udtryk for, at de i fremtiden vil foretrække en kombination af online- og fremmødetilbud frem for kun onlinetilbud. Kvalitetsgruppen Virtuelle tilbud arbejder i 2022 videre med beslutning om, i hvilket omfang og på hvilke områder online tilbud fremover skal være et supplement til fremmøde tilbud i CKSK.

- Udvikle og styrke interne processer og strukturer i CKSK, der understøtter strategisk prioritering af ressourcer med fokus på rehabiliteringstilbud af høj faglig kvalitet, fokus på datadrevet kvalitetsudvikling og smidige arbejdsgange

Som tidligere nævnt er der i 2021 etableret en ny struktur for kvalitetsarbejdet i CKSK, der skal sikre en mere systematisk tilgang til at iværksætte initiativer, der kan understøtte rehabiliteringstilbud af høj faglig kvalitet. Hvor det vurderes relevant og hensigtsmæssigt anvendes forbedringsmetoden eller elementer heraf i kvalitetsarbejdet. I 2021 er der uddannet yderligere to konsulenter som forbedringsagenter, og dermed har CKSK nu tre uddannede forbedringsagenter ansat.

Kvalitetsarbejdet i CKSK er bredt forankret med deltagelse fra hele organisationen og med projektledelse fra centrets udviklingsteam. Der er i kvalitetsarbejdet fokus på, at indsatser i videst muligt omfang skal være dataunderstøttet, hvilket er muligt i CKSK, da organisationen både kan trække data fra omsorgssystemet CURA, fra brugertilfredshedsundersøgelserne, fra de patientrapporterede data, og herudover indhentes supplerende data fra nationale registre.

For at sikre løbende monitorering af centrets aktivitet, leverede ydelser og brugernes tilfredshed er der i 2021 udviklet et katalog over indikatorer, som løbende monitoreres.

- Anvende PRO-data til at understøtte både systematisk tilrettelæggelse af individualiserede rehabiliteringsforløb i CKSK og datadrevet udvikling af centrets tilbud

I CKSK udsendes PRO-spørgeskemaer til borgere henvist til forløb i centret. I 2021 blev der udsendt PRO-skema til 87% af borgere i forløb og besvarelsesprocenten var 90%. PRO-skemaer anvendes både som værktøj til at understøtte behovsafdækningen i den indledende samtale, som grundlag i tilrettelæggelsen af det individuelle forløb og til at følge udvikling i behov ved opfølgende samtaler. Ved den afsluttende samtale anvendes PRO til at vurdere målopnåelse samt afdække behov i forhold til fastholdelse af nye handlekompetencer opnået under forløbet i CKSK, eller vejledning i forhold til tilbud i andet regi end CKSK.

I 2021 afrapporterede CKSK til Sundhedsstyrelsen på PRO ældre projektet. Projektet fandt, at ældre københavnere ≥ 65 år er mere udsatte end yngre på en række parametre: De bor i højere grad alene, har lavere uddannelsesniveau, har højere grad af komorbiditet, er oftere rygere og har oftere vægttab ved kræftsygdom. Ældre henvises i højere grad senere til rehabilitering end yngre københavnere. Ældre har en bedre helbredsrelateret livskvalitet i forhold til fysisk, følelsesmæssigt og funktionelt velbefindende, og oplever sig mindre påvirkede af bivirkninger, smerter, træthed, søvn og depressive symptomer end yngre. Derimod oplever ældre københavnere dårligere socialt/familiemæssigt velbefindende, og deres selvvaluerede helbred er dårligere end hos yngre. De ældre oplever også i mindre grad end yngre at have viden og metoder til at håndtere problemer og behov forbundet med kræftsygdom.

CKSK anvender projektets fund i det videre arbejde med at sikre individuelt tilrettelagte forløb med udgangspunkt i den enkeltes behov og ressourcer. Der er i 2021 også arbejdet videre med at udvikle en model for, hvordan vi løbende kan anvende data på aggregeret niveau fra henviste københavnere, der har besvaret PRO, til at sikre relevante tilbud i CKSK.

- Iværksætte tiltag der understøtter en fælles sundhedspædagogisk tilgang i CKSK

Der er i 2021 etableret en kvalitetsgruppe, der har til opgave at udvikle en fælles sundhedspædagogisk ramme for tilbuddene i CKSK. Gruppens arbejde omsættes aktuelt i CKSKs indsatskatalog, som beskriver alle indsatserne i centret. Fremadrettet vil den sundhedspædagogiske tilgang anvendt i hver indsats være beskrevet, ligesom der planlægges en workshop i 2022 for alle medarbejdere, for at sikre en fælles sundhedspædagogisk tilgang.

- Indgå i samarbejde om udvikling af området Senfølger efter kræft med Kommunernes Landsforening (KL) og Kræftens Bekæmpelse (KB) samt afdække behovet for udvikling af egne tilbud til borgere med senfølger efter kræft

Centerchefen i CKSK har i 2021 deltaget i møder med repræsentanter for KL og KB mhp. at bidrage med perspektiver på senfølgeområdet, og hvor der er behov for en styrket indsats og yderligere afklaring af ansvars- og opgavefordeling mellem sektorer.

Internt i CKSK er der etableret Kvalitetsgruppen Senfølger, der har udarbejdet og implementeret en ny model for håndtering af henviste borgere med senfølgeproblematikker. Desuden er der etableret en gruppe af nøglepersoner, som varetager rollen som kontaktperson for københavnere henvist med senfølgeproblematikker. I 2022 arbejdes videre med at øge fokus på senfølger også i de eksisterende indsatser i rehabiliteringsforløbet og afdække behov samt evt. pilotafprøve nye indsatser.

Sammenhæng og samarbejde

Sammenhæng i forløb og samarbejde både internt i CKSK, på tværs af kommunale enheder og på tværs er sektorer er væsentligt i forhold til at sikre trygge og helhedsorienterede forløb for københavnere med kræft. Indsatsområder omkring sammenhæng og samarbejder for 2021 var:

- Styrke sammenhæng i borgerens kræftforløb igennem øget dialog og samarbejde med henvisende afdeling, almen praksis, Kræftens Bekæmpelse og foreninger, der har tilbud, som borgeren kan udsluses til i forlængelse af et kræftrehabiliteringsforløb
- Styrke det intrakommunale samarbejde på tværs af SUF med særligt fokus på videndeling og samarbejde med de bydækkende centre med lignende målgrupper og sundhedsfremmende tilbud

I 2021 er der etableret kvalitetsgruppen Eksternt Samarbejde. Gruppens formål er at sikre, at københavnere med behov henvises til rehabilitering i centret, understøtte eksisterende og udvikle nye samarbejder om brobygning til civilsamfundet. I 2021 er der gennemført et forbedringsprojekt om afsendelse af korrespondancemeddelelser ved start af forløb og epikriser for at styrke kommunikationen mellem CKSK, henvisende afdeling og almen praksis og derved styrke sammenhængen i borgerens forløb.

For at styrke det intrakommunale samarbejde deltager ledelse og medarbejder i CKSK i tværgående initiativer og arbejdsgrupper i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

For at styrke det interne samarbejde har CKSK sammen med Kræftrådgivningen i København i 2021 etablerede et fælles Centerråd. Formålet med Centerrådet er at understøtte det eksisterende partnerskab mellem de to dele af Center for Kræft og Sundhed (Københavns Kommune) og Kræftens Bekæmpelse, så centrets indsatser er sammenhængende, af høj faglig kvalitet og baseret på borgernes og de pårørendes behov.

Centerrådet har 3 hovedformål:

1. At skabe sammenhæng og styrke samarbejdet
2. At styrke trivsel og fællesskab
3. At sikre brugerinddragelse

I 2021 blev der rekrutteret til et Brugerpanel i CKSK (se kapitlet om borgerinddragelse senere i rapporten).

- Identificere og benytte muligheder for samarbejde med forsknings- og uddannelsesinstitutioner, hvor disse understøtter CKSKs prioriterede strategiske målsætning

CKSK ønsker at være en attraktiv samarbejdspartner omkring praksisnær udvikling og forskning, som indgår i projekter fra udviklingsfasen til evt. publicering af videnskabelige artikler. CKSK vil være proaktive i forhold til forskningssamarbejder. Derfor besluttede ledelsen i CKSK i 2021, at der skulle gennemføres en afdækning af områder, hvor CKSKs medarbejder oplever, at der mangler viden. Denne afdækning har til hensigt at sætte rammerne for hvilke områder, CKSK fremadrettet vil gå i dialog om med forskningsinstitutioner.

Der har i 2021 været møder og indsendt forskningsansøgninger fra forskellige forskere. Konkret er der indgået aftaler om forskningspartnerskaber med Professionshøjskolen om projektet EmCaRe omhandlende rehabiliteringstilbud til ældre migranter.

Forskningsprojektet REBECCA der undersøger den psykologiske betydning af en systematisk identifikation af rehabiliteringsbehov hos brystkræftkvinder samt tilbud om støtteforløb er fortsat i gang. Det samme er et Ph.d.-projekt, der undersøger, hvordan kræftramte mænd oplever at engagere sig i et fællesskab med ligesindede, og hvordan Mænds Mødested Elefanthuset kan facilitere sundhedsfremme for kræftramte mænd på tværs af sociale grupper. Projektet forventes afsluttet i løbet af 2022.

CKSK deler viden ved at udgive artikler og deltage med oplæg og postere på forskellige konferencer og har i 2021 bl.a. deltaget med oplæg eller postere på konferencerne:

- 2nd International Conference on Physical Therapy in Oncology
- 24th Rehabilitation World Congress 2021
- Fokus på senfølger i den kommunale rehabilitering

CKSK har i 2021 udgivet flere artikler, se tabel 3.

Tabel 3. Udgivne artikler fra CKSK 2021

Titel	Tidsskrift
Socialrådgivere i rehabiliteringsteamet	Fokus på Kræft og Sygepleje, 41. årgang, maj 2021
Ældre kræftramte borgeres rehabiliteringsbehov	Fokus på Kræft og Sygepleje, 41. årgang, maj 2021
Teknologiparathed er essentielt ved implementering af digitale løsninger	Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen, 97. årgang, oktober 2021
Ernæring - et tværfagligt indsatsområde	Fag & Forskning, nr. 4, november 2021

Social ulighed

For området lighed i sundhed har CKSK i 2021 arbejdet med følgende indsatsområder:

- Udvikle systematisk tilgang til tildeling af indsatser og planlægning af kræftrehabiliterings- og senfølgeforløb der understøtter lige mulighed for at bevare eller fremme den helbredsrelaterede livskvalitet
- Udvikle plan for det videre arbejde med social ulighed i centrets tilbud med fokus på grupper med særligt behov

I forhold til systematisk tilgang til tildeling af indsatser har Kvalitetsgruppen Senfølger udarbejdet og implementeret systematisk tilgang til håndtering af københavnere henvist på baggrund af senfølger efter kræft eller behandling heraf. Kvalitetsgruppen Rehabiliteringsforløbet arbejder med yderligere at styrke anvendelsen af PRO, som input til behovsvurdering hos den enkelte, der omsættes i konkrete mål for rehabiliteringsforløbet og tildeling af indsatser på baggrund heraf.

Der er i 2021 etableret Kvalitetsgruppen Lighed i Sundhed. Gruppen arbejder med projekt om relevante tilbud til mænd med lungekræft og afdækning af karakteristika hos borgere med særligt komplekse forløb, som kan anvendes i forhold til udvikling af tilbud til denne gruppe.

Borgerinddragelse

- Udarbejde en strategi for borgerinddragelse i den løbende udvikling af centrets tilbud

Der arbejdes i CKSK både med den individuelle og den organisatoriske borgerinddragelse. Den individuelle borgerinddragelse har igennem mange år været et fokusområde i CKSK. Denne sikres ved, at alle rehabiliteringsforløb i CKSK tilrettelægges i fællesskab mellem borger og kontaktperson og med udgangspunkt i PRO.

I forhold til fremadrettet organisatorisk borgerinddragelse har CKSK i 2021 igangsat udviklingsarbejdet omkring, hvorledes data fra Brugertilfredshedsundersøgelse og PRO kan anvendes på aggregeret niveau til at evaluere effekt, kvalitet og relevans af CKSKs rehabiliteringsindsatser. For også at kunne involvere brugere af CKSK mere aktivt i udviklingen af centrets tilbud, er der i 2021 etableret et Brugerpanel med deltagelse af københavnere med kræft, pårørende og frivillige i CKSK. Der er rekrutteret til panelet i 2021, og første møde skulle have fundet sted i december 2021. Grundet stigende smittetal blev det dog besluttet at udskyde første møde i Brugerpanelet til marts 2022.

Handleplan for kræftområdet i Københavns Kommune

Københavns Kommunes sundhedspolitik omsættes i handleplaner. Handleplanerne skal sikre fokus på faktorer, der påvirker københavnernes sundhed mest, og skabe sammenhængende tilbud og indsatser for københavnere på tværs af sektorer. Kommunen har fx handleplaner for diabetes og mental sundhed, men der har hidtil ikke været en handleplan for kræftområdet. I 2021 har CKSK i samarbejde med Center for Sundhed og Forebyggelse i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen været instrumentelle i igangsættelsen af udarbejdelse af en handleplan for kræftområdet. Udarbejdelsen af handleplanen er baseret på en bredt inddragende proces, hvor borgere med kræft, pårørende og professionelle fra kommunen, almen praksis og på sygehuse, der i det daglige arbejder med kræftområdet, deltager. Arbejdet med handleplanen pågår fortsat, og den forventes politisk godkendt og publiceret i sommeren 2022.

Faglig ledelse

I 2021 igangsatte direktionen i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen et projekt om styrket faglig ledelse. I CKSK er der planlagt en indsats med fokus på hvilke behov for faglig ledelse, medarbejderne oplever for på bedst mulig vis at kunne bidrage til den fælles kerneopgave. Det vurderes både ud fra et monofagligt og et tværfagligt perspektiv samt ved gennemgang af de organisatoriske strukturer i forhold til i hvilket omfang, disse understøtter ambitionen om høj faglighed i centret. CKSK samarbejder med konsulenthuset Muusmann om indsatsen, som er udviklet i efteråret 2021 og sat i gang i december med forventet afsluttet proces i maj 2022. Herefter forventer ledelsen at have et godt grundlag for at sætte konkrete initiativer i værk for at styrke den faglige ledelse.

Brugertilfredshed og målopnåelse

CKSK har i 2021 udviklet og implementeret en model for løbende dataindsamling, der skal understøtte løbende monitorering af vores aktivitet og datadrevet kvalitetsudvikling af centrets tilbud og indsatser.

CKSK monitorerer, hvor mange borgere, der henvises og kommer i forløb, indhold i forløbet og brugertilfredsheden. Der indsamles data og evalueres, både på vores eksisterende tilbud, og når der iværksættes nye tiltag. Denne viden anvendes til at sikre relevante tilbud til københavnere.

Data indsamles både fra centrets elektroniske omsorgsjournal Cura, fra borgerrapporterede data (PRO), data fra centrets brugerundersøgelse (BRUS), fra spørgeskema og interviewundersøgelser og fra interne journal audit.

Nedenfor gennemgås CKSKs kvalitetsmål for 2021:

- Den samlede score på oplevet fastholdelse eller forbedring af livskvalitet ligger på mindst 4,5

Spørgsmålet i årets BRUS er ændret, så det svarer på om forløb i centret har medvirket til at forbedre livskvaliteten. Resultatet i BRUS ligger på 3,5, men rummer altså ikke elementet fastholdelse af livskvalitet. Resultatet er dog stadig noget lavere end målet sat i 2021. I 2022 vil CKSK arbejde for en forbedring på dette område, dog med et lavere mål på 4 grundet det ændrede spørgsmål.

- Den samlede score for oplevet inddragelse i beslutninger om forløb ligger på mindst 4,5

Resultatet i 2021 ligger på 4,3, og niveauet fra 2020 (4,2) fastholdes dermed, dog med en tendens til forbedring. I 2022 fastholdes målet på oplevet inddragelse på 4,5, da det er vigtigt for os, at københavnernes oplever, at de er med i beslutninger og tilrettelæggelsen af deres forløb. Forbedringen forventes at kunne opnås igennem en indsats omkring styrket kompetencer til at sætte konkrete mål i det enkelte forløb.

- Den samlede tilfredshedsscore for forløb i CKSK ligger på mindst 4,5

Resultatet i 2021 ligger på 4,3 og holder dermed niveauet fra 2020 (4,4), dog med en tendens til et mindre fald. I lyset af corona-epidemien og dens indvirkning på centrets tilbud i 2021, hvor der var perioder med omlægning af tilbud fra fysisk fremmøde til virtuelle tilbud, er vi dog meget tilfredse med at have fastholdt den høje tilfredshed. Resultatet ligger fortsat over Sundheds- og Omsorgsforvaltningens samlede mål for brugertilfredshed på 4,2. I 2022 arbejder vi på, at tilfredsheden igen øges til mindst 4,5- et niveau centret tidligere har ligget på.

- Alle borgere med forløb i CKSK tilknyttes en sundhedsprofessionel kontaktperson

Alle borgere i forløb i CKSK får tildelt en kontaktperson. Dette er også fremadrettet ambitionen.

- 85% af alle henviste borgere fremmøder til en indledende samtale

I 2021 blev 80% af de henviste borgere booket til en indledende samtale og 70% mødte frem til aftalen. Det ligger på niveau med 2020, hvor 82% blev booket og 68% fremmødte. Det er erfaringen gennem årene, at en vis andel af de henviste borgere kun har ønske om enkeltstående tilbud, og dermed takker nej til et egentlig forløb med struktureret behovsvurdering, målsætning for forløbet og tildeling af indsatser på baggrund heraf. Det forventes også fortsat at være tilfældet. CKSK ønsker dog at øge antallet af borgere, der får en mere helhedsorienteret indsats og særligt at flere af dem, der egentlig har takket ja til et forløb, også fremmøder til dette. Målet om at 85% af alle henviste borgere, der afsluttes i forløb, har været fremmødt til en indledende samtale fastholdes således i 2022.

- 90% af borgere med forløb i CKSK har en planlagt afsluttende samtale

Den afsluttende samtale i kræftrehabiliteringsforløbet har til formål at evaluere rehabiliteringsforløbet i CKSK og indeholder elementer som fx håndtering af eventuelle fremtidige senfølger og fastholdelse af påbegyndte livsstilsændringer, herunder information om og evt. henvisning til andre tilbud. Den afsluttende samtale er således væsentlig i forhold til både evaluering af forløbet, men også i forhold til overgangen til det videre hverdagsliv uden tilknytning til CKSK. I 2021 blev 71% af borgere, som havde haft en indledende samtale, booket til en afsluttende samtale og 67% fremmødte til denne. Dette ligger på niveau med 2020, hvor 69% blev booket og 65% fremmødte til afsluttende samtaler, men er en væsentlig øgning i forhold til 2019, hvor 50% var booket og 41% fremmødt. I 2022 arbejdes der videre med at øge antallet af afsluttende samtaler, for at sikre evaluering af forløb og god overgang til livet uden den faste støtte i CKSK.

- 90% af borgere i forløb har besvaret PRO-spørgeskemaet ved start på forløb

Siden april 2020 har PRO været implementeret som et fast anvendt sundhedspædagogisk værktøj i CKSK til at understøtte en systematisk vurdering af rehabiliteringsbehov hos københavnere med kræft. Ikke alle borgere har ressourcer til at besvare PRO, men den indledende afprøvning af PRO i CKSK i perioden april 2019 til marts 2020 har vist, at langt hovedparten af borgerne, der har forløb i CKSK, kan besvare PRO skemaet. Da PRO understøtter en helhedsorienteret behovsafdækning er det ambitionen, at PRO anvendes i alle relevante forløb. I 2021 besvarede 78% af afsluttede borgere et PRO i forbindelse med den indledende samtale. Det er et fald i forhold til 2020, hvor 84% af borgerne besvarede indledende PRO. I samme periode ses et lille fald i antallet af udsendte PRO-skemaer, mens andelen af besvarede PRO fortsat lå højt (90%). Der er i 2022 et fokus på at komme tilbage på det høje niveau for udsendelse af PRO indledende og at sikre, at alle relevante borgere modtager et PRO-skema i forbindelse med den indledende samtale.

- 80% af borgere i forløb har besvaret PRO-spørgeskemaet ved afslutning af forløb

Mens BRUS-undersøgelsen viser, at 85% af borgere med afsluttede forløb i 2021 oplevede, at de havde en afsluttende samtale med deres kontaktperson, så var det kun 34% af dem, der er fremmødt til en indledende samtale, der har besvaret et afsluttende PRO-skema. Årsagen til den lave andel skyldes, at mange borgere ikke får udsendt afsluttende PRO. Borgere der får tilsendt skemaet besvarer i meget høj grad. Således besvarede 90% af dem, der fik tilsendt afsluttende PRO. PRO anvendes i den afsluttende samtale til at følge op på udviklingen i borgerens behov, både i forhold til de satte mål for rehabiliteringsforløbet og i forhold til opmærksomhedspunkter i borgerens videre liv efter endt forløb i CKSK. PRO i den afsluttende samtale anses derfor som et vigtigt redskab, og CKSK vil i 2022 arbejde videre med at øge antallet af borgere, der får tilsendt afsluttende PRO.

Forventninger til det kommende år

I 2022 arbejder CKSK fortsat for, at københavnere diagnosticeret med kræft bevarer eller fremmer helbredsrelateret livskvalitet under og efter kræftsygdom og behandling samt at fastholde den høje brugertilfredshed med centrets tilbud.

De prioriterede indsatsområder for 2022 er fortsat samlet under de 4 områder:

- Kvalitet
- Sammenhæng og samarbejde
- Borgerinddragelse
- Lighed i sundhed

Der arbejdes i 2022 videre med de initiativer, som de forskellige kvalitetsgrupper har igangsat, og indsatsen omkring faglig ledelse forventes at blive afsluttet. Herudover færdiggøres Handleplan for Kræftområdet som forventes politisk godkendt i juni 2022. Partnerskabsaftalen for Center for Kræft og Sundhed med Kræftens Bekæmpelse underskrives i første kvartal 2022. CKSK vidensstrategien forventes færdiggjort i sommeren 2022 og vil fremadrettet danne rammen for prioriterede, praksisnære forskningsområder, som CKSK ønsker at indgå samarbejde om med forskningsinstitutioner.

Udover at fastholde den høje brugertilfredshed og fortsat arbejde for at være et fagligt fyrtårn inden for kræftrehabilitering, vil der fortsat være fokus på, at CKSK skal være en arbejdsplads med engagerede medarbejdere med højt fagligt niveau og god trivsel.

**Center for Kræft
og Sundhed**

